

MUHAMMAD G‘AZZOLIYNING “SUNNATI NABAVIY” ASRIDA HIJOB BORASIDAGI IXTILOFLAR.

Tuzuvchi: O‘zbekiston Xalqaro Islom Akademiyasi magistranti
Abdumajidova Sardora Anvarjon qizi.

Shayh Muhammad G‘azzoliy “Men Fors ko‘rfazi davlatlaridan birida bir kitobni o‘qib qoldim unda “Islom zinoni harom qiladi! Agar yuzni ochishni bohona qilishsa va undan kelib chiqadigan ixtilof sababli u harom hisoblanadi” ya’ni yuzni ochib yurishlik zinoga sabab bo‘lishi mumkin shuning uchun uni yopib yurish joiz deyiladi. Men: ”Islom dini hajda va barcha namozlarda yuzni ochishni taqozo qiladi va uning ikki ustunida ayollar yuzining ochilishi g‘arizani uyg‘otib, jinoyatga yo‘l ochdimi? Rasululloh sallallohu alayhi va sallam bayramlarda, masjidlarda va bozorlarda ochiq turgan yuzlarni ko‘rdilar va hech qachon ularni yopishga buyurmaganlar, din va nomusga hasad qilasizlarmi?”

Mavzuning tomonlarini oydinlashtirish uchun Alloh va uning Rasuli kitobiga nazar tashlaylik.

1-Agar yuzlar yopiq bo‘lsa, mo‘minlar nigohlarini pastga tushiradilarmi? Muborak oyatda ta’kidlanganidek: “Sen mo‘minlarga ayt, ko‘zlarini tiysinlar va farjlarini saqlasinlar. Ana shu ular uchun pokdir. Albatta, Alloh nima hunar qilayotganlaridan xabardordir”. (Nur 30)

Agar yuzlar yopiq bo‘lganda ko‘zlarni pastga tushirishdan nima naf edi. Yuzlarga qaraganida ko‘z ko‘rinib turadi, balki erkak kishi ayolda o‘ziga yoqqan narsani ko‘rgandir, shuning uchun hadisda aytilganidek, boshqa qaramasligi kerak. Rasululloh sollallohu alayhi vasallam Ali roziyallohu anhuga aytdilar: “Ey Ali, nazar bilan qarashga ergashma, chunki senda birinchi dunyo bor, lekin oxirat emas!”¹²

2-Rasululloh sallallohu alayhi va sallam bir odamni to‘satdan ko‘rib nafsi uyg‘onganini ko‘rdilar, keyin uylangan kishi bor narsaga qanoat qilish burchidir dedilar, Jobir roziyollohu anhu rivoyat qiladilar: Alloh unga rahmat qilsin -: “Agar sizlardan biringiz bir ayolni ko‘rsayu, uni yoqtirsa, o‘z oilasi oldiga borsin – ya’ni xotining oldiga borsin - agar uni ko‘rsa, bu uning qalbidagi narsalarni daf qiladi” Agar xotini bo‘lmasa, u holda Alloh taoloning quyidagi so‘zlariga amal qilsin: “Nikoh (imkoni)ni topa olmaganlar, to Alloh ularni o‘z fazlidan boy qilgunicha iffatlarini saqlasinlar”. (Nur 33)

Qozi Iyoz o‘z davrining ulamolaridan rivoyat qilgan – Shavkoniy rivoyat qilganidek – ayol kishi yo‘lda ketayotganda yuzini berkitishi shart emas, erkaklar esa Alloh buyurganidek ko‘zlarini pastga tushirishlari kerak.

3-Bayramlardan birida Rasululloh sollallohu alayhi vasallam ayollarga xitob qildilar. Rasulullohning buyrug‘i bilan hayit namozi zalida erkaklar va ayollar to‘plandilar va ularga dedilar: “Sadaqa qilinglar ko‘plaringiz do‘zax o‘tinlarisiz, ayollar orasida o‘tirgan bir ayol: “Biz nima uchun siz tasvirlagandekmiz”? U zot: “Ko‘p shikoyat qilasizlar va eringizga noshukurlik qilasizlar” dedilar. Ayollarning yuzlari oqardi.

¹² “Sunnati Nabaviy bayna ahlil fiqh va ahlil hadis” Shayh Muhammad G‘azzoliy.

Roviy aytdi: Shunday qilib, ular taqinchoqlaridan bir qismini sadaqa qila boshladilar, sirg'a va uzuklarini Bilolning libosiga tashladilar....! Savol tug'iladi: Hikoyachi ayollarning yonoqlari oqarganligini qayerdan bildi? To'q rangli yonoq-bu sarg'ishlik va qizarishni birlashtiradi. Buning sababi, uning yuzi ochiq.

Boshqa bir rivoyatda: Bilolning libosiga qo'llari bilan taqinchoqlar tashlagan ayollarni ko'rdim Na yuz avrat, na qo'l avrat emas.

4- Ba'zilar: "Hajda yoki namozda yuzni ochishga buyurilgani, yuzni bundan tashqari yopib qo'yish va ayolning niqob va qo'lqoplar kiyishini bildiradi", dedilar.

Biz: "Agar Alloh taolo hojilarga ehromda boshlarini yalang bo'lishni buyurgan bo'lsa, ehromda bo'lmaganda boshlarni o'rash vojib deganimi? Kim aytdi buni. Xohlasa boshini berkitib qo'yadi, kim xohlasa ochib qo'yadi.

5- Sahl ibn Sa'd roziyallohu anhudan rivoyat qilinadi: Bir ayol Rasululloh sollallohu alayhi vasallam huzurlariga kelib "Yo Rasululloh men o'zimni sizga berish uchun keldim", dedi. Rasululloh sollallohu alayhi vasallam unga qaradilar va nazar soldilar va boshlarini quyi soldilar-unga hech narsa demadilar. U o'zi haqida hech narsa qaror qilmaganini ko'rib, o'tirdi ...

Boshqa bir rivoyatda sahobalardan biri unga turmush qurishni taklif qildi, lekin uning mahrlari yo'q edi, shuning uchun unga aytdilar:

Payg'ambar (s.a.v): Hatto temir uzukni ham qidiring! Hikoya uning unga uylanishi bilan tugadi.

Savol shundaki, agar uning yuzi yopiq bo'lsa, nega u yuqoriga va pastga qarashi kerak?

6 - Ibn Abbosdan rivoyat qilishlaricha, Al-Fazl Rasululloh sollallohu alayhi vasallamning xizmatkori edilar, shunda Xasamlik bir ayol kelib so'radi - Fazl unga qaray boshladi va u unga qaradi. Ayol dedi va Rasululloh (sav)nigohini boshqa tomonga o'tkaza boshladilar. Ey Allohning Rasuli, bandalariga haj farzdir, men otamning keksayib qolganini, uning oyoqda turolmasligini bildim. U zot: Ha... bu vidolashuv hajida bo'ldi, ya'ni undan keyin bekor qiluvchi hadis kelmadi... dedilar.

7-Oisha raziyallohu anho rivoyat qiladilar: "Mo'mina ayollar Payg'ambarimiz bilan bomdod namoziga ridolariga o'ranib - badanlari choyshabga o'xshagan narsaga o'ralgan holda guvoh bo'lar edilar, so'ngra namozni o'qib bo'lgach, kimligini bilmay uylariga ketar edilar. Yashirin -ma'nosi, agar tong tuman bo'lmaganida, ular tanilgan bo'lardi, chunki ularning yuzlari ochilib qolar edi ...

8- Holbuki, Alloh taoloning: (Ro'mollarini ko'ksilariga to'sib yursinlar) (Nur 31) tafakkurni talab qiladi, agar ularning yuzlariga parda tushirilishi nazarda tutilgan bo'lsa edi, Alloh Taolo: (Yuzlariga parda qo'ysinlar) degan bo'lar edi. agar yuzni yopish islom jamiyatining timsoli bo'lsa va niqab unga tegishli bo'lgan bu ulkan maqomga ega ekan ... Bu tushuncha amalda qo'llanilganda, ayollar burqa kiyishga majbur edilar yoki Yurish imkoniyati uchun yuzning pastki yarmiga boshqa parda qo'yish, chunki pardani yuqoridan tushirish ko'zni ko'r qilib, ko'rishni qiyinlashtiradi... Demak, oyatda yuzlarni yopish sharti yo'qligini ko'ramiz! Hech shubha yo'qki, Islomdan oldingi davrlarda ham, Islom davrida ham ba'zi ayollar ko'zlarini ochiq qoldirib, ba'zan yuzlarini yopishgan va bu urf edi.

9-Biz zikr qilgan narsalarga dalil: Payg‘ambarimiz sallallohu alayhi va sallamning huzurlariga Ummu Xallad ismli ayol ro‘mol o‘ragan hollarida kelib, bosqinlardan birida o‘ldirilgan o‘g‘li haqida so‘radi Rasululloh sollallohu alayhi vasallamning sahobalari unga: “O‘g‘lingni so‘ragani kelding, va sen yopiq holatdasan”. Soliha ayol dedi “O‘g‘limdan ayrilsam, hayoimdan ayrilmayman”

Sahobalarning ayolning niqobidan hayratga tushishi niqobning ibodat emasligiga dalildir!

10 - Aytish mumkinki: Oisha roziyallohu anhodan rivoyat qilingan narsa niqobning islomiy odat ekanligini tasdiqlaydi, dedilar: “Biz ehromda bo‘lganimizda chavandozlar yonimizdan o‘tar edilar va shu payt bizlardan birimiz jilbobini boshidan yuziga tushirib olar edi o‘tib ketgandan keyin uni ochar edi”. Biz bu hadisni rivoyat nuqtai nazaridan zaif va matn jihatidan g‘ayrioddiy, deb javob beramiz.

Ajablanarlisi shundaki, bu rad etilgan hadisni niqob tarafdorlari targ‘ib qilmoqdalar, garchi ular bu hadisdan yaxshiroq, ya‘ni Oisha roziyallohu anhodan rivoyat qilinadi Asmo binti Abu Bakr Rasululloh sallallohu alayhi va sallamning oldilariga kirdi-u yupqa kiyim kiygan edi shuning uchun undan yuz o‘girdilar va dedilar: “Ey Asmoa, qachonki ayol hayz ko‘rgan bo‘lsa, undan boshqasini ko‘rishi hech kimga yaramaydi”, dedi va yuzi va qo‘llariga ishora qildi.

Hadisning mursal ekanligini bilamiz, lekin hadisning kuchi boshqa rivoyatlardandir. U o‘zidan oldingi hadisdan kuchliroqdir.

11 - Bu yuzni ochishga ruhsat etilganiga dalolat beradi: Bizga Muslim rivoyat qilganidek, Subay‘a binti Horis eridan beva qolgan edi va homilador edi bir necha kundan keyin u o‘zini tuzatib, go‘zallashgan.! Shunda sahobalardan Abu Sanabel ichkariga kirib, unga dedi: Nega men seni bunchalik go‘zal ko‘raman? Balki turmushga chiqmoqchisiz, to‘g‘rimi? Allohga qasamki, albatta siz to‘rt oy-u o‘n kun o‘tmasdan turmushga chiqmaysiz. Subay‘a aytdilar: Menga shunday deganlarida, kechki payt kiyimlarimni yig‘ib, Rasululloh sallallohu alayhi va sallamning huzurlariga keldim. U zotdan bu haqda so‘radim va menga bor fatvoni berdi.

Farzandim tug‘ulganidan keyin menga turmushga chiqishni buyurdi... Ayolning ko‘zlari chimrilgan va kafti qora edi, Abu Sanabel esa ularga mahram emas edilar.

Shayh Muhammad G‘azzoliy o‘n bir o‘rinda ayollarning yuzlari va qo‘llari avrat emasligini Qur‘oni Karim va Hadis sharif yordamida isbotlashga va yuz va qo‘llarni avrat hisoblaganlarning iddaolari noto‘g‘ri ekanligini takidlaydi.

To‘rt mazhab ulamolari bu borada turlicha fikrda bo‘lishgan Hanafiy mazhabiga ko‘ra esa yuz va qo‘llar avrat hisoblanmaydi.

Hadislarda keltirilganidek payg‘ambarimiz zamonlarida ham yuzlarini yopib yurgan ayollar bo‘lga va buni dinniy tarafdin emas balki urfan deb hisoblashadi chunki bu holat islom dini kirib kelmasdan oldin ham bo‘lgan.

Quida Shayh Muhammad Sodiq Muhammad Yusuf hazratlarining va bir nechta olimlarning bu boradagi fikrlari keltirilgan:

- Ayol kishining nomahram erkaklarga nisbatan avrati yuzi va ikki kaftidan boshqa butun badanidir. Ma‘lumki, muslima ayolga badanini nomahram erkaklardan to‘sib yurish

Alloh tomonidan buyurilgandir. Mo‘mina-muslima ayol sharafini saqlash uchun Allohning amriga itoat etib, avratini nomahram erkaklardan berkitmog‘i kerak. Buning uchun esa, yuzi va ikki kaftidan boshqa butun tanasini to‘sib turadigan kiyim kiymog‘i lozim. Shuningdek, kiyim yupqa, badanga yopishgan, tor bo‘lmasligi ham zarur. Nomahram erkaklarning e‘tiborini jalb qilmaydigan darajada bo‘lishi kerak.

Imom Abu Dovud Oyisha onamizdan rivoyat qilgan hadisda u zotning oldilariga opalari Asma’ binti Abu Bakr yupqa kiyim bilan kirganlarida, u erda o‘tirgan Rasululloh sollallohu alayhi vasallam yuzlarini o‘girib olganlar va: «Ey Asma’, ayol kishi hayz ko‘radigan bo‘lganidan keyin undan mana bu va mana bundan boshqa joyi ko‘rinmasligi kerak», deb ikki kaftlari va yuzlariga ishora qilganlari aytilgan.

Ibn Jarir Tabariy o‘z tafsirlarida Oyisha onamizdan keltirgan rivoyatda u kishi aytadilarki: «Oldimga ona bir akam Abdulloh ibn Tufaylning qizi ziynatlangan holda kirgan edi. Rasululloh kelib qoldilar va yuzlarini o‘girdilar. Men: «Ey Allohning Rasuli, bu ona bir akamning qizi, yosh qiz», dedim. U zot sollallohu alayhi vasallam: «Ayol kishi balog‘atga etgandan keyin undan yuzi va mana bu joylaridan boshqa joyi ko‘rinishi halol emas», deb o‘z bilaklarini tutumlab ko‘rsatdilar. Ushlagan joylari bilan kaftlari orasida yana bir tutumcha joy qoldi». Hanafiy mazhabi ulamolari ayol kishiga yuz va kaftlarini ochib yurishga izn berar ekanlar, yuz va qo‘lni ziynatlamasdan, tabiiy holda tutishni shart qilib qo‘yadilar.